
Protokół z posiedzenia Komisji Programu Szkoła Mistrzów Budowy Instrumentów Ludowych

Zgodnie z regulaminem Programu „Szkoła Mistrzów Budowy Instrumentów Ludowych” w dniu 16 lipca 2024 r. odbyło się posiedzenie Komisji opiniującej złożone do Programu wnioski. Obrady odbyły się w trybie on-line. W skład Komisji weszli reprezentanci środowiska lutniczego i muzyki tradycyjnej.

Skład Komisji:

Piotr Kowalcze – lutnik, muzyk, przedstawiciel Związku Polskich Artystów Lutników;

Zbigniew Wałach – muzyk, twórca instrumentów, przedstawiciel Stowarzyszenia Twórców Ludowych;

Katarzyna Zedel – muzyk, twórca instrumentów, przedstawicielka Forum Muzyki Tradycyjnej.

Sekretarze Komisji:

Anna Čemelijć – Pracownia Muzyki i Tańca Tradycyjnego, NIMiT

Piotr Piszczatowski – Pracownia Muzyki i Tańca Tradycyjnego, NIMiT

W ogłoszonym 3 czerwca 2024 r. naborze do Programu „Szkoła Mistrzów Budowy Instrumentów Ludowych” wzięło udział 6 wnioskodawców, którzy nadesłali drogą elektroniczną, łącznie 6 wniosków, na adres mailowy: pracownia_mitt@nimit.pl. W pierwszym etapie zostały one sprawdzone pod względem formalnym przez Piotra Piszczatowskiego, Koordynatora Pracowni Muzyki i Tańca Tradycyjnego NIMiT. Wszystkie wnioski spełniły wymogi formalne wskazane w §5 ust. 9 Regulaminu Programu. Sześć wniosków zostało przedłożonych do oceny merytorycznej ekspertom zewnętrznym powołanym do Komisji.

Wykaz złożonych wniosków:

1. Zbigniew Butryn – Andrzej Kisiel

Budowa basów staropolskich dłubanych – trzystrunnych.

Wnioskowana kwota: 10 000 zł

2. Damian Dziaczyński – Emilia Żabkiewicz

Giterna z Elbląga. Nauka budowy instrumentu oraz strun dawnymi metodami.

Wnioskowana kwota: 10 000 zł

3. Tomasz Kiciński – Karolina Anna Pawłowska

Budowa dud wielkopolskich model tradycyjny z elementami innowacji praktycznych i estetycznych.

Wnioskowana kwota: 8 000 zł

4. Hubert Połoniewicz – Beliah Sébastien

Budowa basów z centralnej Polski.

Wnioskowana kwota: 10 000 zł

5. Cezary Skowroński – Jeremi Kowalski

Remont kapitalny harmonii trzyczędowej 24-basowej.

Wnioskowana kwota: 10 000 zł

6. Ryszard Wądołowski – Michał Żak

Budowa cymbałów wileńskich na podstawie instrumentu Jana Czarneckiego.

Wnioskowana kwota: 10 000 zł

Zgodnie z regulaminem Programu, Komisja opiniująca wnioski, biorąc pod uwagę poprawność formalną (termin złożenia wniosku, poprawność aplikacji i zgodność z regulaminem), wartość merytoryczną projektu oraz dotychczasowe osiągnięcia artystów, w drodze dyskusji oraz głosowania rekomendowała do realizacji w 2024 roku cztery projekty.

Projekty rekomendowane do realizacji w 2024 roku:

1. Zbigniew Butryn – Andrzej Kisiel.

Budowa basów staropolskich dłubanych - trzystrunnych.

Przyznana kwota: 10 000 zł

2. Kiciński Tomasz – Karolina Anna Pawłowska

Budowa dud wielkopolskich model tradycyjny z elementami innowacji praktycznych i estetycznych.

Przyznana kwota: 8 000 zł

3. Cezary Skowroński – Jeremi Kowalski

Remont kapitalny harmonii trzyczędowej 24-basowej.

Przyznana kwota: 10000 zł

4. Ryszard Wądołowski – Michał Żak

Budowa cymbałów wileńskich na podstawie instrumentu Jana Czarneckiego.

Przyznana kwota: 10 000 zł

Uzasadnienie:

Przy rekomendacji powyższych projektów komisja wzięła pod uwagę:

- możliwy wpływ projektu na twórczą kontynuację tradycji we wskazanych precyzyjnie społecznościach, a także prawdopodobieństwo jej kontynuacji przez ucznia biorącego udział w projekcie;
- uwzględnienie współpracy międzypokoleniowej w obszarze poznawania i kontynuacji lokalnych tradycji na rzecz kontynuacji unikalnych, zaniechanych bądź zagrożonych praktyk instrumentalnych;
- dbałość o merytoryczne szczegóły realizacji projektów budowy instrumentów zawarte w złożonych wnioskach oraz realność ich wykonania w przedstawionych harmonogramach działań.

Komisja rekomenduje wsparcie wnioskodawców - uczniów, którzy rozpoczynają i deklarują chęć kontynuacji nauki u starszych i uznanych mistrzów oraz przedstawiają wiarygodną wizję propagowania sztuki budowy instrumentów w dalszej perspektywie i precyzyjnie opisanym kontekście społecznym.

Komisja zauważa zarazem mniejszy udział mistrzów ludowych, pochodzących z terenów wiejskich, co jest nieuchronnym efektem upływającego czasu i również zmian kulturowych, zachodzących w ciągu ostatnich lat. Tym bardziej cieszą te wnioski z udziałem budowniczych instrumentów ludowych, którzy metodą prób i błędów wypracowywali własne metody pracy pozostając jednak w kanonie miejscowych tradycji.

Komisja zwraca równocześnie uwagę na potrzebę czytelnego wyjaśnienia potrzeby oraz zasadności realizacji danego projektu ze szczególnym uwzględnieniem, celów i priorytetów Programu, oraz wszelkich innych informacji pozwalających na uzasadnienie wyboru danego instrumentu oraz mistrza

Komisja wskazuje na potrzebę opisanie i uzasadnienia w przyszłych edycjach programu ewentualnych, planowanych modyfikacji i innowacji zastosowanych przy budowie instrumentu. Należy wyjaśnić ich możliwy wpływ na walory brzmieniowe, wygodę użytkowania, oraz związek z tradycyjnym wzornictwem i zdobieniem tak aby możliwa była ocena ich celowości i związku z tradycyjną formą instrumentu.

Komisja zaleca aby w przyszłych edycjach Programu składane projekty obowiązkowo zawierały dokumentację wizualną pozwalającą zapoznać się z twórczością mistrza i ucznia oraz planowanym projektem.

Komisja zachęca wnioskodawców, którzy nie otrzymali dofinansowania, o aplikowanie w kolejnych edycjach Programu, a także o pogłębienie wiedzy na temat instrumentu, który chcieliby zbudować – jeśli to możliwe u mistrza od którego planują pozyskać wiedzę i umiejętności.

Komisja Programu „Szkoła Mistrzów Budowy Instrumentów Ludowych”:

Piotr Kowalcze – lutnik, muzyk, przedstawiciel Związku Polskich Artystów Lutników

Zbigniew Wałach – muzyk, twórca instrumentów, przedstawiciel Stowarzyszenia Twórców Ludowych

Katarzyna Zedel – muzyk, twórca instrumentów, przedstawicielka Forum Muzyki Tradycyjnej

Sekretarze komisji:

Anna Čemeljić – Pracownia Muzyki i Tańca Tradycyjnego, NIMiT

Piotr Piszczatowski – Pracownia Muzyki i Tańca Tradycyjnego, NIMiT